

Beretning

om

skolebarnsundersøkelsen i Trøgstad og Baastad 1928

og om

de hygieniske forhold vedrørende skolene (sammesteds.
i henhold til beredningskomitéens rapport i 1928.)

I tidsrummet $19/3 - 1/5$ d. a. blev samtlige skolebarn tilsammen 527^{507} , målt, veiet og lægeundersøgt og i tidsrummet $15/8 - 8/9$ blev barna i første klasse tilsammen 79 undersøgt på samme måte. For å kunne fuldføre undersøkelsen av de førstnevnte barn innen angangsklassen blev dimittert og forlot skolen, måtte sjus og hørselsundersøkelsen sløyfes. De 79 nybegynnernes syn og hørsel er derimot undersøkt. To av barna er undersøkt 2. gange. Alt i alt er altså undersøkt 616^{616} barn. Av disse 616^{616} barn er over $13\frac{1}{2}\%$ undervektige og hos litt over 8% er funnet symptomer på eggdom eller legemsfeil. Omtrent 4% av alle barn er ved skriftlig henvisning til legemene tilrådt videre legebehandling 2. barn blev straks innlagt på sykehus.

For oversiktens skyld vedlegges en opgave prøvet av utregnet for det hele herred og av henrykte til sammenlikningen opgave for begge sogne og for hver enkelt skole. Man vil av denne opgave se, at der ikke er noen særlig påfallende forskjell mellom de 2 sogne eller mellom skolene innenbyrder. Skolebarnsundersøkelsen i 1928 synes imidlertid å vise, at sundhetstilstanden blandt skolebarna i år er en tanke bedre i Baastad sogn enn i Trøgstad sogn.

Av samtlige skoler må sikkert frammer være mest berettiget til å nevnes som den skole i bygden som i 1928 hadde de friskeste og kjekkeste barn. Innen Trøgstad sogn er det flere skoler ha første prisen

I sin almindeligket må det dog sies, at skolebarna i prestegjeldet har god helbre, en god legesurlegging og er godt ernerte og at forenningene har en vel sit vikelst sans for orden og renslighet og for den personlige hygiene. Kun et eneste barn av saentlige ⁶¹⁶ hadde klestus og ikke et eneste barn viste symptomer paa skabel. Jeg er foruisset om at ikke mange bygger i detfeld kan peke paa et sa smutet resultat. Dog aner det sig allikevel til fulle hvor onskelig, ja nodvendig skolebarnsundersokelsen er. Mange barn har legesurfeil og eggdomme, ja av aller alvorligste art, som foreldre eller jarrende trods den store omhu og omsorg ikke har den ringeste anelse om.

Kaffedrieking er derovre i denne bygd som vistnok overalt ellers i landet sterkt utbredt ogsa blandt skolebarn. Ved sporsmal rettet til barna er solet tilveilebragt en statistikk herover. Det ligger i sakens natur at en statistikk fremkommet paa denne mate ikke kan gjore fordring paa a vare husken absolutt helt korrelet eller seldig uttommende, men den gir dog et bilde av hvorledes dette nydelsemiddel brukes eller rettere misbrukes av barna.

- 1 Trögstad og Baastad ⁶¹⁶ 412 skolebarn. Av disse drilker 88.79% kaffe for 1 liter 4 g. dagl.
 1 Trögstad sogn ⁴¹² 412 skolebarn. Av disse drilker 89.76% kaffe for 1 liter 4 g. dagl.
 1 Baastad sogn ²⁰⁴ 196 skolebarn. Av disse drilker 81.12% kaffe for 1 liter 4 g. dagl.

de enkelte skoler:

Stejnhaug skole ¹¹²	112 barn	av disse drilker	89.09% kaffe for 1 liter 4 g. dagl.
Havnas	109	av disse drilker	93.53%
Fleer	84	av disse drilker	84.53%
Torebygda	65	av disse drilker	96.83%
Jörgentvedt	43	av disse drilker	80.95%
Olberg	⁹⁵ 87	av disse drilker	83.91%
Sjøler	68	av disse drilker	89.24%
Strammer	41	av disse drilker	63.42%

Det er mulig bare en tilfeldighet, men det viser

sig at i Baastad, hvor kaffebruken er mindst, synes
helsen hos skolebørn at være best og mest iøjensynlig
er det at Thammer skole, som i sundhet og helse
står som den gode nr. 1 i hele bygden, er
den mindste kaffebruger. Man kunde være
fristet til at udtale, at antall underrettede
er direkte proportional med antall kaffedrikere.
Jeg minner villig at denne påstand er nok løs
og ikke overalt holdt stik; men i det store og
helt er man berettiget til at si i henhold til
resultatet av skolebørnsundersøkelsen i Trøgstad i 1928
at det ser ut til at kaffe drikningen blant barn over
en mindre heldig innflydelse på barns kropp og
helse, og således bestyrker den en så almindelig
overlyst påstand, at kaffe til barn under
15 år er skadelig.

For tenneres vedle blir der ikke tid og anledning
til å oppta noen helt nødvendige og detaljerte oppgaver,
men der var bare ca. 1% som hadde fine tenner
og jeg fikk et bestemt inntrykk av at kaffen er en kjent
og kjor daglig drikk for barn med slette tenner.
Omtrent halvparten av barna brukte tannbørste. Jeg
fikk ved denne undersøkelse ikke inntrykk av at tann-
børste og gode tenner alltid fulgte ad. Ikke sjelden
så jeg at forholdsvis gode tanngaver aldrig hadde
vært i berøring med børste.

Hvad renholdet på skolene angår må det
overalt hvor skoleverulene angår betegnes som
ganske tilfredsstillende. Formentlig blir også
renholdet på pinetene: efter det av mig i Trøgstad
skoletype fremsette og av skolestyret vedtatte forslag
helt tilfredsstillende.

Det er vedstående å se, at ikke de forholdsvis
dyre, men idrøkkede drikkevarer følger, alltid

er i orden. Tilsynst en slik fontene ikke blir brukbar
hvis lærer eller kanskje rettene tilsynst uopholdelig søge
for reparasjon. Tilstedeværelsen gjennom lengre tid
av en defekt og ubrukelig fontene er ikke alene
ikke til noen nytte i hygienisk henseende, snarere
det motsatte, men virker bare til å nedbrute reynheten
hos lærere og elever for prisverdige forsik som gjøres
for å hvide skolens navn for så for livet viktige ting
som almindelig og personlig hygiene.

I et par skoler står julleen avlasi over noen
i vinter tiden i store tænde når der må fjres godt
er det meget ønskelig for ikke å si nødvendig, at
der oppsettes vasskjerner.

Som jeg også tidligere har omtalt i skolestyret
er der for få størelser og skolepultar. Gjennomsnittet
har de mindste klasser for store pultnumre. Det blir
litt av en torker for et barn å forsike å sitte rolig
på en slik pult dinglerde med føttene fritt i
luften. Det må derfor tilråds at man ved utan-
skaffelse av julleer tar skolelaget med på råd.

Skolens veggtavler bør males med sort farve
helst hvitt er. Det hvite kritt er best eynlig på
matt sort tavle. På et par skoler var tavlene røde og
grønnmalte. Tilsynst bør pålegges å søge for
en så liketil, men allikevel viktige ting.

Da dette er min første og ganske sikkert også min
siste rapport om min virksomhet som skolelag i Trøgstad
vil jeg få lov å uttale, at denne gjerning har voret sandelig
interessant og voret mig meget kjær, og jeg er sikker
på at dette arbeide systematisk gjennomført i de år som
kommer vil ha stor betydning for barna og komme til
å virke en overordentlig heldig innflydelse på den op-
voksende ungdoms vel og velh til gagn for den
hele bygd.

Oslo 15de oktober 1928

Ordnlig
Peter Gledzond